

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. *В статті розкриваються питання підготовки майбутнього конкурентноздатного фахівця в сучасних соціально-економічних умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти.*

Ключові слова: *професійна (професійно-технічна) освіта, конкурентоздатність, педагогічні умови, професійна діяльність, компетентність.*

Основний виклад матеріалу. На сьогодні здійснюється реформа всієї системи освіти. Одним із найважливіших напрямків цієї реформи – зміна мети освіти, її переорієнтація на задоволення потреб конкретної особистості.

В умовах глибоких соціально-економічних, соціально-культурних, політичних й духовних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, одним із пріоритетних завдань модернізації професійної (професійно-технічної) освіти виступає забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців на рівні міжнародних вимог.

Професійна підготовка фахівців, зазначає Н. Г. Ничкало, орієнтована на особистісний розвиток і творчу самореалізацію кожного громадянина України, формування поколінь, які навчаються впродовж життя, розвивають цінності громадянського суспільства, сприяють консолідації української нації та її інтеграції в європейський та світовий простір [1, с. 10].

Процес підготовки майбутніх фахівців має бути пов'язаний з організацією активної професійної діяльності і базуватися на педагогічних умовах, створених і керованих викладачами професійних навчальних закладів.

Умови створюють саме те середовище, в якому необхідні явища, процеси виникають, існують і розвиваються. До педагогічних умов учені відносять такі,

які свідомо створюються в освітньому процесі навчального закладу та повинні забезпечити найефективніше формування і протікання необхідного процесу.

У процесі професійного розвитку майбутніх фахівців у професійному (професійно-технічному) навчальному закладі має відбуватися не тільки суто професійна підготовка, а й формування потреби й особистісної готовності студентів оволодіти професією, прагнення набутти професійної освіченості, майстерності, культури фахівця, що об'єднується загальним поняттям професійна компетентність.

У сучасній «Енциклопедії освіти» зазначено, що «Підготовка до трудової діяльності – це планомірні, організовані заходи, спрямовані на засвоєння професійних знань, оволодіння вміннями і навичками, формування професійно важливих якостей особистості, що відповідають вимогам професії. Здійснюється в системі неперервної професійної освіти, починаючи з трудового виховання і профільного навчання у вищих навчальних закладах, інститутах післядипломної освіти та на курсах перепідготовки кадрів» [5, с. 676]. Отже, підготовка до трудової (професійної) діяльності передбачає передусім розвиток і формування особистості, яка здобуває певну професію, ґрунтуючись на педагогічних умовах, що спрямовують процес фахової підготовки на успішне становлення майбутнього конкурентноздатного професіонала.

Конкурентоздатний фахівець – це працівник-професіонал, який вміє досягати кращих результатів, спроможний на ринку праці запропонувати себе як товар і у якому зацікавлені працедавці. Саме в такому фахівцеві сьогодні є потреба як у системі професійної (професійно-технічної) освіти, так і у держави. Це можливо лише у тому випадку, коли випускник здатний витримати конкуренцію на ринку праці, досягти успіху в професійній кар'єрі, тобто оволодіти конкурентоздатністю, що забезпечує його кар'єрне зростання.

Сьогодні майбутній фахівець повинен психологічно готуватися до необхідності швидко опановувати навички й виконувати різні функції, тобто бути універсальним працівником. Ринок праці визначає, що головним стає не кількість знань, що, звичайно, важливо, а здатність вирішувати проблеми, уміти

виявляти себе в непередбачених ситуаціях. Отже, для конкурентоздатності молоді необхідні інструментальні знання, практичні навички й прагматичне мислення.

Таким чином, підготовка майбутнього фахівця до професійної діяльності – це складний організаційно-методичний процес формування в них професійної компетентності, внутрішньої культури, здатності до продуктивного спілкування з навколишнім світом для професійно-особистісної та соціальної реалізації, навчання та самоосвіти упродовж життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія / Нелля Ничкало // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 9–22.
2. Ничкало Н.Г. Управлінські концепції професійної освіти: тенденції і перспективи / Н.Г.Ничкало // Педагогічна і психологічні науки в Україні. / Т. 5. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. К.: «Педагогічна думка» - 2007. – С. 27-50.
3. Ничкало Н.Г. Трансформація професійно-технічної освіти України: монографія/ Нелля Григорівна Ничкало. - К. : Педагогічна думка, 2008. - 200 с.
4. Олійник В. В. Управління розвитком професійно-технічного навчального закладу: навч.-метод. посіб. / В. В. Олійник, Л. М. Сергєєва. – К.: АртЕк, 2010. – 176 с.
5. Підготовка до трудової діяльності / Енциклопедія освіти. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 676.
6. Сергєєва Л.М. Теорія управлінням розвитком ПТНЗ на основі потреб регіонального ринку праці: монографія / Л.М.Сергєєва / за ред. В.В.Олійника. – Херсон: Айлант, 2012. – 244 с.

7. Сергеева Л.М. Управління розвитком професійно-технічного навчального закладу: теорія і методика: Монографія / за наук. ред. В.В.Олійника. – К. – Херсон: Айлант, 2013. – 452 с.